

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2025/157

Karar Sayısı : 2025/278

Karar Tarihi: 25/12/2025

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Muğla 4. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: A. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 86. maddesinin;

1. (1) numaralı fıkrasının,

2. (1) numaralı fıkrasında 4/6/2025 tarihli ve 7550 sayılı Kanun'un 9. maddesiyle yapılan ibare değişikliği öncesinde yer alan "...bir yıldan..." ibaresinin,

B. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun;

1. 35. maddesinin (2) numaralı fıkrasının,

2. 231. maddesinin 2/3/2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle değiştirilen (5) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin,

Anayasa'nın 2., 10., 13., 17., 36. ve 74. maddelerine aykırılıkları ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

OLAY: Sanık hakkında kasten yaralama, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve mala zarar verme suçlarından açılan davada itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

A. 5237 sayılı Kanun'un itiraz konusu kuralların da yer aldığı;

1. 86. maddesi şöyledir:

"Kasten yaralama

Madde 86- (1) Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıl altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) (Ek fıkra: 31/3/2005 – 5328/4 md.) Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbî müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aydan bir yıl altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur. (Ek cümle: 12/5/2022-7406/3 md.) Suçun kadına karşı işlenmesi hâlinde cezanın alt sınırı dokuz aydan az olamaz.

(3) Kasten yaralama suçunun;

a) Üstsoya, altsoya, eşe, boşandığı eşe veya kardeşe karşı,

b) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

c) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,

d) Kamu görevlisinin sahip bulunduğu nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

e) Silahla,

f) (Ek: 14/4/2020-7242/11 md.) Canavarca hisle,

İşlenmesi halinde, şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında, (f) bendi bakımından ise bir kat artırılır.”

2. 86. maddesinin (1) numaralı fıkrasının 7550 sayılı Kanun’un 9. maddesiyle yapılan ibare değişikliği öncesi hâli şöyledir:

“(1) Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

B. 5271 sayılı Kanun’un itiraz konusu kuralların da yer aldığı;

1. 35. maddesi şöyledir:

“Kararların açıklanması ve tebliği

Madde 35 – (1) İlgili tarafın yüzüne karşı verilen karar kendisine açıklanır ve isterse kararın bir örneği de verilir.

(2) Koruma tedbirlerine ilişkin olanlar hariç, aleyhine kanun yoluna başvurulabilecek hâkim veya mahkeme kararları, hazır bulunamayan ilgisine tebliğ olunur.

(3) İlgili taraf serbest olmayan bir kişi veya tutuklu ise tebliğ edilen karar, kendisine okunup anlatılır.”

2. 231. maddesinin (5) numaralı fıkrası şöyledir:

“(5) (Ek: 6/12/2006-5560/23 md.) (Değişik: 2/3/2024-7499/15 md.) Saniğe yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, müsadereye ilişkin hükümler hariç, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmamasını ifade eder.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İÇtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katılımlarıyla 10/7/2025 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural sorunu görüşülmüştür.

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

3. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme 5237 sayılı Kanun'un 86. maddesinin (1) numaralı fıkrasının, anılan fıkroda 7550 sayılı Kanun'un 9. maddesiyle yapılan ibare değişikliği öncesinde yer alan "...bir yıldan..." ibaresinin, 5271 sayılı Kanun'un 35. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ve 231. maddesinin (5) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptallerini talep etmiştir.

4. 5237 sayılı Kanun'un 86. maddesinin itiraz konusu (1) numaralı fıkrasında kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişinin bir yıl altı aydan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır. Anılan fıkroda 7550 sayılı Kanun'la yapılan ibare değişikliği öncesinde söz konusu suçun alt sınırı bir yıl iken anılan ibare değişikliğiyle bir yıl altı aya çıkarılmıştır.

5. Bakılmakta olan dava sanığın kasten yaralama, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve mala zarar verme suçlarından cezalandırılması talebine ilişkindir. Davaya konu kasten yaralama suçunun tarihinin 5237 sayılı Kanun'un 86. maddesinin (1) numaralı fıkrasında 7550 sayılı Kanun'la yapılan ibare değişikliği öncesine ilişkin olduğu ve anılan fıkranın söz konusu ibare değişikliği öncesi hâlinin sanık lehine olduğu gözetildiğinde fıkroda yer alan "...bir yıl altı aydan..." ibaresinin bakılmakta olan davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır.

6. Öte yandan 5271 sayılı Kanun'un 35. maddesinin itiraz konusu (2) numaralı fıkrasında koruma tedbirlerine ilişkin olanlar hariç olmak üzere aleyhine kanun yoluna başvurulabilecek hâkim veya mahkeme kararlarının, hazır bulunamayan ilgisine tebliğ olunacağı öngörülmüştür.

7. Bakılmakta olan davada sanık hakkında daha önce verilmiş olan tutukluluk kararının kaldırılmasına ve adli kontrol hükümlerinin uygulanmasına, kovuşturma aşamasında yargılamanın taraflarının tümünün katıldığı duruşmada karar verildiği gözetildiğinde aleyhine kanun yoluna başvurulabilecek nitelikteki kararların hazır bulunamayan ilgisine tebliğini düzenleyen kuralın bakılmakta olan davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır.

8. Açıklanan nedenlerle;

A. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 86. maddesinin;

1. (1) numaralı fıkrasında yer alan "...bir yıl altı aydan..." ibaresinin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

2. (1) numaralı fıkrasının kalan kısmının esasının incelenmesine,

3. (1) numaralı fıkrasında 4/6/2025 tarihli ve 7550 sayılı Kanun'un 9. maddesiyle yapılan ibare değişikliği öncesinde yer alan "...bir yıldan..." ibaresinin esasının incelenmesine,

B. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun;

1. 35. maddesinin (2) numaralı fıkrasının itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu fıkra ile ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

2. 231. maddesinin 2/3/2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle değiştirilen (5) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin esasının incelenmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. AYIRMA VE BİRLEŞTİRME KARARI

9. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin 2/3/2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle değiştirilen (5) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptaline ilişkin davanın E.2025/157 sayılı davadan ayrılmasına ve aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2024/98 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esas incelemenin E.2024/98 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 10/7/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

10. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Ahmet Hakan SOYTÜRK tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükümleri, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düşüldü:

A. Anlam ve Kapsam

11. Kasten yaralama suçu 5237 sayılı Kanun'un 86. maddesinin (1) numaralı fıkrasında düzenlenmiş olup kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişinin bir yıl altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı öngörülmüştür. Anılan fıkrada bu suçun alt sınırı bir yıl olarak belirlenmekte iken 7550 sayılı Kanun'un 9. maddesiyle yapılan ibare değişikliğiyle cezanın alt sınırı bir yıl altı aya çıkarılmıştır. İtiraz konusu kurallar fıkrada yer alan "*Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, ...*" ve "*...üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*" ibareleri ile ibare değişikliği öncesinde yer alan "*...bir yıldan...*" ibaresidir.

12. 5237 sayılı Kanun'un 86. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde, kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması hâlinde mağdurun şikâyeti üzerine failin altı aydan bir yıl altı aya kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılacağı belirtilmiş, ikinci cümlesinde ise suçun kadına karşı işlenmesi hâlinde cezanın alt sınırının dokuz aydan az olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

13. Bu itibarla anılan fıkrada mağdurun cinsiyetinin kadın olmasının kasten yaralama suçunda suçu etkileyen bir hâl olarak düzenlendiği ve suçun hukuki niteliğini değiştirmemekle birlikte failin daha ağır cezalandırılmasına neden olduğu görülmektedir. Buna karşılık itiraz konusu kuralların da yer aldığı (1) numaralı fıkrada temel cezada mağdurun cinsiyetine dayalı bir ayrıma yer verilmemiştir.

B. İtirazın Gerekçesi

14. Başvuru kararında özetle; kadınların erkeklere kıyasla kasten yaralama suçu yönünden daha kırılgan olduğu, dolayısıyla kasten yaralama suçunun temel hâlinin kadına karşı işlenmesinin nitelikli hâl olarak kabul edilmemesinin kadınların maddi ve manevi varlığının korunması ve geliştirilmesi bakımından devlete yüklenen pozitif yükümlülüklerle bağdaşmadığı, itiraz konusu kurallarda öngörülen yaptırımın kadına karşı şiddetin önlenmesi amacını sağlama bakımından yetersiz olduğu ve bu suretle suç ve ceza arasında bulunması gereken orantılılık ilkesinin ihlal edildiği, bu durumun adil bir hukuk düzeninin kurulmasını öngören hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı, ayrıca kasten öldürme suçunun kadına karşı işlenmesi nitelikli hâl olarak kabul edilmişken kasten yaralama suçunun temel hâlinde benzer bir düzenlemeye yer verilmemesinin kanun önünde eşitlik ilkesini ihlal ettiği belirtilerek kuralların Anayasa'nın 2., 10. ve 17. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

15. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 5. ve 38. maddeleri yönünden de incelenmiştir.

16. Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında "*Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.*"

denilerek suçun kanuniliği; üçüncü fıkrasında da “Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.” denilmek suretiyle cezanın kanuniliği ilkesi güvence altına alınmıştır.

17. Anayasa'nın anılan maddesinde yer alan suçta ve cezada kanunilik ilkesi uyarınca hangi fiillerin yasaklandığının ve bu yasak fiillere verilecek cezaların hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak açıklıkta, anlaşılır ve sınırları belirli olacak biçimde kanunda gösterilmesi gerekmektedir. Kişilerin yasak fiilleri önceden bilmeleri düşüncesine dayanan bu ilkeyle temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması amaçlanmıştır (AYM, E.2019/9, K.2019/27, 11/4/2019, § 13).

18. Suçta ve cezada kanunilik ilkesi Anayasa'nın 13. maddesinde ifade edilen temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanabileceğine ilişkin kuralın suç ve cezalar yönünden özel düzenlemesi olarak değerlendirilebilir. Suçta ve cezada kanunilik ilkesi, cezalandırmanın temel haklara etkisinden kaynaklanan özel önemi nedeniyle zaman içinde bir ceza hukuku kavramı olarak alt ilkeler de içerecek şekilde gelişmiştir (AYM, E.2019/9, K.2019/27, 11/4/2019, § 15).

19. Başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişinin cezalandırılacağını öngören ve uygulanacak cezanın alt ve üst sınırlarını belirleyen itiraz konusu kuralların şekli anlamda kanun hükmü oldukları ve erişilebilir nitelikte buldukları hususunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Ayrıca kurallarda kasten yaralama suçunun unsurları ile bu suçta uygulanacak yaptırımın türü ve miktarının gösterildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kuralların açık, anlaşılır ve sınırlarının belirli olduğu, yaptırımın öngörülebilir olduğu, bu kapsamda kuralların kanunilik şartını taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

20. Anayasa'nın 5. maddesinde “Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasisi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.” denilmektedir.

21. Anayasa'nın anılan maddesiyle kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlama ve insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlama ödevi devlete verilirken Anayasa'nın 17. maddesiyle de güvence altına alınan kişinin yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığını koruma hakkı kapsamında devletin pozitif ve negatif yükümlülükleri bulunmaktadır.

22. Devletin bireylerin yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülüklerinin usule ilişkin yönü bulunmaktadır. Söz konusu usul yükümlülüğü çerçevesinde devlet, vücut bütünlüğüne yönelik müdahalelerin sorumluları ile her türlü fiziksel ve ruhsal saldırı olayının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili resmî bir soruşturma yürütmek durumundadır. Bu tarz bir soruşturmanın temel amacı, yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkını koruyan hukukun etkin bir şekilde uygulanmasını güvenceye almak ve kamu görevlilerinin ya da kurumlarının karıştığı olaylarda, bunların

sorumlulukları altında meydana gelen ölümler için hesap vermelerini sağlamaktır (bazı farklarla birlikte bkz. *Nail Artuç* [1. B.], B. No: 2013/2839, 3/4/2014, § 36). Bu bir sonuç yükümlülüğü olmayıp uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür. Dolayısıyla bu kapsamda açılmış olan tüm davaların mahkûmiyetle ya da belirli bir ceza kararıyla sonuçlanması zorunluluğu bulunmamaktadır (*Cezmi Demir ve diğerleri* [1. B.], B. No: 2013/293, 17/7/2014, § 127; *Süleyman Demirbaş* [1. B.], B. No: 2014/1549, 13/7/2016, §§ 34, 35).

23. Bu itibarla ceza soruşturması yürütülmesinin anayasal olarak zorunlu olduğu ya da kanun koyucunun bir fiili suç olarak öngördüğü hâllerde usul yükümlülüğünün bir unsuru olarak sorumlulara fiilleriyle orantılı cezaların verilmesi ve mağdur açısından da uygun giderimin sağlanması gerekir (bazı farklarla birlikte bkz. *Şenol Gürkan* [1. B.], B. No: 2013/2438, 9/9/2015, § 105). İşlenen suç ile verilen cezalar arasında orantısızlık olması ya da suç konusu fiile hiç ceza verilmemesi durumunda kişilerin fiziksel ve ruhsal bütünlüklerinin idari ve yasal mevzuat aracılığıyla korunması hususundaki pozitif yükümlülüğün yerine getirilememesi sonucu ortaya çıkabilir (*Süleyman Deveci* [1. B.], B. No: 2013/3017, 16/12/2015, § 102).

24. Kurullarla devletin etkili yargısal sistem kurma yükümlülüğü kapsamında kişinin maddi ve manevi varlığının bir parçası olan vücut dokunulmazlığı ve beden bütünlüğü ile psikolojik varlığının bozulmasına yol açabilecek nitelikteki kasıtlı fiillerin suç olarak düzenlendiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte kurullarda öngörülen cezaların kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkını ihlal edecek mahiyetteki kasıtlı fiillerin işlenmesini önleyecek bir niteliğe sahip olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir.

25. Söz konusu değerlendirme yapılırken Anayasa'nın 2. maddesinde güvence altına alınan hukuk devleti ilkesine göre kurullarda devletin suç olarak belirlediği fiiller için öngördüğü cezalar bakımından ölçülülük ilkesine herhangi bir aykırılığın bulunup bulunmadığının tespit edilmesi gerekir. Zira bu tespit, devletin Anayasa'nın 17. maddesinden kaynaklanan pozitif yükümlülüğüne aykırılığın belirlenmesi bakımından önem taşımaktadır.

26. Bu bağlamda Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

27. Hukuk devletinde, suç ve suçlulukla mücadele amacıyla, ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin düzenlemeler, devletin suç siyasetinin de bir gereği olarak Anayasa'nın konuya ilişkin hükümleri başta olmak üzere suçların niteliği, işleme biçimi, içerik ve yoğunluğu, kamu düzenini ihlal derecesi, cezaların caydırıcılığı, ülkenin sosyal, kültürel yapısı, etik değerleri ve ekonomik hayatın ihtiyaçları gözönüne alınarak belirlenir. Kanun koyucu, cezalandırma yetkisini kullanırken toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı, bunun hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımını ile karşılanacağı, nelerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edileceği ve ceza sistemini tamamlayan müesseselerin nelerden ibaret olacağı hususlarında takdir yetkisine sahiptir.

28. Kanun koyucu söz konusu yetkiyi kullanırken suç ve ceza arasındaki adil dengenin korunması, öngörülen yaptırımın cezalandırmada güdülen amacı gerçekleştirmeye elverişli olması ve insanlık haysiyetine aykırı olmaması gibi hususları da gözetmesi gerekir (AYM, E.2016/16, K.2016/37, 5/5/2016, § 7). Cezalandırmada amacın belirlenmesi, bir fiil karşılığında öngörülecek yaptırımın tespiti bakımından da önem taşımaktadır (AYM, E.2023/106, K.2023/205, 30/11/2023, § 26).

29. Başvuru kararında kasten yaralama suçunun temel hâlinin kadına karşı işlenmesinin nitelikli hâl olarak kabul edilmemesinin kadınların maddi ve manevi varlığının korunması ve geliştirilmesi bakımından devlete yüklenen pozitif yükümlülüklerle bağdaşmadığı, kurallarda öngörülen yaptırımın kadına karşı şiddetin önlenmesi amacını sağlama bakımından yetersiz olduğu ileri sürülmekle birlikte sadece suçun temel şeklini esas alarak ve suçun temel şekli için öngörülen ceza miktarlarını suçun nitelikli hâlleri ile kıyaslayarak suç ve ceza arasında adil denge bulunup bulunmadığı konusunda bir karar vermek, sorunu tek yönlü ya da eksik olarak ele almak anlamına gelir. Bu nedenle suç ve ceza arasında adalete uygun bir oranın bulunup bulunmadığının tespitinde ceza miktarlarının kıyaslanması değil o suçun toplumda yarattığı infial ve etki, kişiler üzerinde oluşturduğu tehlike, zarar görenin kişiliği ile ona verilen zararın azlığı veya çokluğu, işlenme oranındaki azalma veya artış gibi faktörlerin de dikkate alınması gerekir (AYM, E.2016/25, K.2016/186, 14/12/2016, § 9).

30. Kurallar kapsamında kasten yaralama suçunda korunan hukuki değer kişilerin maddi ve manevi varlığının bir parçası olan vücut dokunulmazlığı ve beden bütünlüğü ile psikolojik varlıkları olup bunları ihlal edecek kasıtlı fiillerin suç olarak düzenlendiği anlaşılmaktadır. Bu yönüyle kuralların devletin Anayasa'nın 17. maddesinden kaynaklanan pozitif yükümlülüğü kapsamında ihdas edildiği açıktır.

31. Kanun koyucu, devletin anılan yükümlülüğü kapsamında ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin düzenlemeleri yaparken hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük ilkesiyle bağlıdır. Bu ilke elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* getirilen kuralın ulaşılmak istenen amaç için elverişli olmasını, *gereklilik* getirilen kuralın ulaşılmak istenen amaç bakımından gerekli olmasını, *orantılılık* ise getirilen kural ile ulaşılmak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade etmektedir. Bir kuralda öngörülen düzenleme ile ulaşılmak istenen amaç arasında ölçülülük ilkesi gereğince makul bir dengenin bulunması zorunludur (AYM, E.2021/98, K.2022/9, 26/1/2022, § 7).

32. Kurallar uyarınca kasten yaralama fiillerinin cezalandırılmasının ve temel cezanın bir ile üç yıl arasında belirlenmesinin kişilerin vücut dokunulmazlığı ve beden bütünlüğü ile psikolojik varlıklarının korunması bakımından elverişli ve gerekli olmadığı söylenemez.

33. Ölçülülük incelemesinde cezanın orantılılığı ise kusur ilkesi çerçevesinde değerlendirilmelidir. Anayasa'nın 38. maddesinde düzenlenen cezaların şahsiliği ilkesiyle de bağlantılı olan kusur ilkesi, yaptırımın fiildeki haksızlık içeriğiyle orantılı olmasını gerektirmektedir. Bir fiil için öngörülecek yaptırımın azami sınırını failin kusuru belirlemektedir (AYM, E.2023/106, K.2023/205, 30/11/2023, § 31).

34. Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi bakımından kurallarla öngörülen bir ile üç yıl arasındaki temel cezanın belirlenmesi aşamasında, kasıtlı suçlarda 5237 sayılı Kanun'un 61. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan suçun işleniş biçimi, işlendiği zaman ve yer, suç konusunun önem ve değeri ile meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığı da gözetilecektir. Kanun koyucu bu suretle tespit edilecek cezanın 3. maddenin (1) numaralı fıkrasına göre fiilin ağırlığıyla da orantılı olması gerektiğini de hüküm altına almıştır. Bu nedenle temel cezanın belirlenmesinde suçta konu eylem nedeniyle meydana gelen zararın yanında anılan diğer unsurların da dikkate alınması gerekmektedir (cezanın belirlenmesi ve bireyselleştirilmesi aşamalarına dair bkz. AYM, 2023/106, K.2023/205, 30/11/2023, §§ 3-9).

35. Ayrıca kanun koyucunun kurallarda basamaklı bir cezanın öngörüldüğü ve bu suretle cezanın bölünebilir niteliği de gözetildiğinde belirlenen cezanın faile göre bireyselleştirilmesine ve hakkaniyete uygun bir cezanın belirlenmesine imkân tanındığı anlaşılmaktadır.

36. Bu itibarla kurallarla suçta konu fiil ile ceza arasında bulunması gereken adil dengenin bozulmadığı, kuralların orantılılık ilkesine aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

37. Öte yandan kurallarda faile uygulanacak yaptırıma ilişkin olarak mağdurun cinsiyetinden kaynaklı bir ayrıma yer verilmemişse de Anayasa'nın 17. maddesi kasten yaralama suçunda mağdurun cinsiyetinin suçu etkileyen bir hâl olarak düzenlenmesini ve bu kapsamda kadınlar için daha fazla koruma öngörülmesini zorunlu kılmamaktadır.

38. Kaldı ki kurallarla belirlenen ceza aralığı kasten yaralama suçunun temel hâline ilişkindir. Anılan Kanun'un 86. maddesinin (3) numaralı fıkrasında söz konusu suçun nitelikli hâllerine, 87. maddesinde ise neticesi sebebiyle ağırlaşmış hâllerine yer verildiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda kasten yaralama suçunda temel cezanın bir ile üç yıl arasında belirlenmesini öngören kuralların kişinin maddi ve manevi varlığının korunması hakkının kasıtlı işlenen fiillere karşı korunması bakımından caydırıcı bir etkiye sahip olmadığı da söylenemez.

39. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2., 5., 17. ve 38. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Kuralların Anayasa'nın 10. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

V. HÜKÜM

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 86. maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

A. Yer alan "*Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi,...*" ve "*...üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*" ibarelerinin,

B. 4/6/2025 tarihli ve 7550 sayılı Kanun'un 9. maddesiyle yapılan ibare değişikliği öncesinde yer alan "*...bir yıldan...*" ibaresinin,

Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve itirazın REDDİNE 25/12/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI